

MATJAŽ DUH
TOMAŽ ZUPANČIČ

MOJA DRUGA LIKOVNA USTVARJALNICA

PRIROČNIK K SAMOSTOJNEMU
DELOVNEMU ZVEZKU ZA LIKOVNO
VZGOJO V DRUGEM RAZREDU

R
ROKUS

PREDGOVOR

Druga likovna ustvarjalnica je namenjena učencem drugega razreda osnovne šole, torej tistim otrokom, ki so stari sedem let.

Ustvarjalnica je strokovno utemeljeno delovno gradivo, namenjeno uporabi pri urah likovne vzgoje v drugem razredu osnovne šole, kjer lahko posamezne naloge uporabimo kot uvodno motivacijsko sredstvo ali kot ogrodje za dodatno delo za učence in učenke, ki morda prej kot njihovi sošolci končajo z delom ali jih določena likovna problematika bolj pritegne.

Nikakor pa naloge v likovni ustvarjalnici ne morejo nadomestiti samostojnega dela pri urah likovne vzgoje. Bogastvo likovno-ustvarjalnega dela v naših šolah naj še naprej temelji na individualno zastavljenih in zelo raznolikih urah likovne vzgoje, ki jih ustvarjalno načrtujejo in izvajajo razredne učiteljice, učitelji in vzgojiteljice.

Ustvarjalnica je uporabna tudi v domačem okolju, saj omogoča staršem, ki želijo na likovnem področju prispevati k otrokovemu razvoju, ne vedo pa kako se tega primerno lotiti, da se z otrokom kakovostno likovno igrajo (in se morda tudi sami kaj naučijo).

Likovna ustvarjalnica se razlikuje od priročnikov in delovnih zvezkov tipa "kako se nariše to in ono", "učimo se risati" in podobnih, saj je zasnovana likovno-didaktično strokovno in temelji na najsodobnejših likovno-pedagoških spoznanjih.

Likovne igre v ustvarjalnici so zasnovane tako, da kar v največji meri skrbijo za ohranjanje in razvijanje otrokovih ustvarjalnih potencialov, da razvijajo njegov samosvoj in nepotvorjen predstavní svet ter nikakor ne posegajo vanj s šablonami, stereotipi in likovnimi klišeji.

Naloge v ustvarjalnici so usklajene z učnim načrtom za likovno vzgojo in pomagajo pri doseganju ciljev pri likovnih področjih risanja, slikanja, grafike kiparstva in oblikovanja prostora. Z nalogami likovne ustvarjalnice razvijamo otrokove likovne sposobnosti na starostno in razvojno primerni stopnji ter ga na neprisiljen, kratkočasen način uvajamo v izredno lep in neskončno bogat likovni svet.

Avtorja

SPLOŠNA NAVODILA

V drugem razredu osnovne šole je likovni vzgoji namenjenih 70 ur v šolskem letu, kar pomeni 2 uri vsak teden. Teh 90 minut pouka pri likovni vzgoji v drugem razredu je smiselno izvesti tako, da pri reševanju enostavnih likovnih nalog (risanje, slikanje s suhimi materiali) občasno izvedemo ločeno dve didaktični enoti, ki predstavljajo tematski sklop. Vsak etapa traja 45 minut. Zahtevnejše likovne naloge običajno izvajamo v blok uri (90 minut).

Likovna ustvarjalnica je namenjena kot **spodbuda** pri problemskem reševanju likovne naloge, kot **vsebina** likovno ustvarjalnega dela in kot **izhodišče** za vrednotenje likovnih del. Učenci lahko naloge v ustvarjalnici rešujejo v začetku učne ure pri pouku likovne vzgoje, ali pa se jih lotijo po končanem likovnem delu. Naloge na delovnih listih pa so lahko tudi samostojne didaktične enote, ki jih učenci aktivno rešujejo.

Nekatere naloge imajo več etap, ki jih lahko učenci spoznavajo postopno, lahko pa se k njim občasno vračajo in jih ponovno raziskujejo ter si tako razvijajo občutek za likovnost. Nekaj nalog je koncipiranih tako, da si sledijo. Tako je npr. nalogo Vaza z rožami potrebno izvesti pred nalogo Skrite živali, saj pri slednji uporabimo ostanke barvnih papirjev. Podobno je pri nalogah Načrtovanje nenavadne hiše in Nenavadna hiša, saj učenci pri slednji nalogi smiselno razvijajo zamisli, ki so jih realizirali v kolorirani risbi. Tudi nalogo Čarovnija monotipija je smiselno spoznavati pred nalogo Barvni odtis, tako da učenci postopno spoznavajo najprej črno-belo in nato barvno monotipijo.

Otrok naj naloge rešuje po svoje. Zavedajmo se zlatega pravila dobrega likovnega ustvarjanja, ki pravi, da so pravila zato, da se jih ne držimo. Otroku le predstavimo osnovno idejo vsake posamezne naloge, vendar je vsak odmik od zastavljenih navodil, vsaka drugačna pot, ki jo bo pri delu ubiral otrok, več kot zaželena.

Drugačne, različne pristope, ki jih bodo ubirali učenci, je potrebno pred razredom posebej omeniti in pohvaliti. Učenci naj ne dobijo vtisa, da se naloge v ustvarjalnici rešuje "prav" ali "narobe".

Pravilne so ČISTO VSE likovne rešitve, tudi tiste, ki odstopajo od podanih pravil, kjer se vam bo zdelo, da "učenec ni razumel navodil pravilno". Vsaka negativna kritika bo v učencih zasejala dvom o svojih sposobnostih in namesto, da bi odprto raziskovali likovne zanke in uganke, se bodo nalog v ustvarjalnici bali in se je izogibali. Tega pa seveda vsi skupaj ne želimo.

Pravilno je torej skratka vse, kar upošteva pravila ustvarjalnega, izvirnega, drugačnega, samosvojega likovnega izražanja.

In morda še to: v ustvarjalnici se riše in izrezuje samo prostoročno, brez uporabe ravnil, šablon in drugih pomagal, otroka se vzpodbuja le verbalno in ne npr. z učenjem risanja in podobnimi ustvarjalnost zavirajočimi načini.

PODPIS PO KITAJSKO

NAMEN

Namen naloge je spoznavanje možnosti risanja s tušem in čopičem ter spoznavanje tekočih risarskih materialov (standardi znanja). Učenci si izmišljajo svoje kitajske pismenke, ki so podobne pravim. Pri tem uporabljajo srednje debel akvarelni čopič. Pismenke rišejo s sproščenimi črtami različnih dolžin in smeri in jih nizajo od zgoraj navzdol. Z različnimi pritiski čopiča narišejo različno debele črte.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Razlikujejo črte, narisane prostoročno in z različnimi pripomočki, ter opišejo značilnosti linij, narisanih s tekočimi materiali.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo občutek za različnost črt in se navajajo na sproščeno črtno izražanje ter razvijajo občutek za različnost sledi tekočih materialov.

LIKOVNO IZRAŽANJE

S tekočimi materiali prostoročno rišejo sklenjene in nesklenjene črte ter nizajo in križajo črte v različni gostoti.

NALOGA

Oglej si kitajske pismenke. Zamisli si svoje ime in priimek, zapisana po kitajsko. Črke si izmisli sam.

1. Čopič namoči v črn tuš.
2. Pri risanju kitajskih črk držiš čopič navpično na podlago.
Črke riši od zgoraj navzdol.
3. Uporabi čim več različno dolgih in debelih črt. Dodaj tudi kakšno piko.

NASVET

Pri tej nalogi posvečamo največ pozornosti razvoju otrokove domišljije, saj si mora fantazijske kitajske pismenke izmisliti sam.

Otroka usmerjamo v uporabo različno dolgih črt, na risanje črt v različnih smereh (navpične, vodoravne in poševne) ter na to, da poskuša narisati različno debele črte.

Tudi posamezna črta je lahko najprej tanka in se nato z močnejšim pritiskom čopiča na podlago razširi.

Pomen napisanega si otrok izmisli.

JESENSKI GOZD

NAMEN

Pri tej nalogi se učenci srečujejo z osnovami mešanja barv. Spoznavajo, da je večina barv mešanih in prepoznajo nemešano in mešano barvo (standardi znanja). Prav tako spoznavajo pojem sorodnih barv. Z barvanjem v različnih smereh s suhimi materiali razvijajo svoj občutek za razgibano slikarsko površino. Na fotografiji in neposredno v okolju in naravi opazujejo primere nemešanih in mešanih barv.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA SLIKANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Pojasnijo razlike med nemešanimi in mešanimi barvami ter naštejejo primere nemešanih in mešanih barv v okolju in naravi. Spontano spoznajo postopke mešanja barv in poimenujejo barve. Spoznajo osnovne postopke slikanja.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo občutek za postopno mešanje barv in si privzgajajo doslednost pri mešanju barv. Razvijajo občutek za mešanje barv in se navajajo na spontano izražanje in posredovanje individualnih značilnosti izraza.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Z barvno linijo in ploskvijo naslikajo sliko z motivom ter mešajo barve po predstavljenih postopkih.

NALOGA

1. Na prazen list s poljubno barvo nariši krošnje dreves v gozdu.
2. Ker je jesen, so krošnje obarvane v različnih rjavih barvah. Poslikaj jih čim bolj pisano. Rjave barve dobiš z mešanjem ostalih barv.

NASVET

Pri tej nalogi spodbujamo "čečkanje", nanašanje različnih barvnih tonov enega prek drugega v različnih smereh, z različnimi pritiski, različne intenzivnosti. Končni izdelek naj bo preplet in čim bolj pisana množica barvnih tonov, jesenski gozd, s poudarkom na krošnjah, manj kot na risanju dreves z debli in vejami. Bistvo naloge je v čimvečjem nanašanju barvnih plasti eno čez drugo.

DLAN ŽIVAL

NAMEN

Namen te naloge je razvoj otrokove domišljije in likovne predstavljalivosti, ob tem pa, zaradi izbrane likovne tehnike, še navajanje na izvajanje posameznih likovnih postopkov. Naloga učence uvaja tudi v smiselno uporabo mešanih likovnih tehnik. Učenci razložijo pojme tiskanje, odtis (standardi znanja). Odtise svobodno vključijo v likovno povezano celoto.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA GRAFIKE

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Razložijo pojme tiskarstvo, tiskanje, odtis in spoznajo postopke za izvedbo najpreprostejših grafičnih tehnik ter ob primerjavi slike in odtisa pojasnijo razliko.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo tipne zmožnosti in občutek za red in čistost izdelka.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Uredijo kompozicijo in samostojno tiskajo s pečatniki (roke, prstki).

NALOGA

1. S tempera barvami zmešaj novo, zanimivo barvo.
2. Vzemi širok čopič in si z barvo premaži dlan.
3. Dlan odtisni na papir tako, da bodo prsti obrnjeni navzdol.
4. Odtis spremeni v žival. S tanjšim čopičem ali s prsti doslikaj oči, okle, ušesa, rogove, lise, rep ... k pri tem uporabi druge barve.

Če želiš, na podoben način zapolni tudi ozadje.

NASVET

Učenci uporabljajo gosto, pastozno tempera barvo. Pri nanašanju naslednjih barv se mora spodnja plast barve dobro posušiti. Učenci naj iz odtisa dlani ustvarijo najrazličnejše živali (slon, pujs, pajek, hobotnica, želva, riba ...). Barve so lahko povezane z realnimi barvami ali pa popolnoma samostojno izbrane. Bolj kot realistično ujemanje barv z motivom (npr. siva – slon, rdeča – morska zvezda) spodbujamo ustvarjalno in likovno zanimivo barvo izbiro.

VOŠČILNICA

NAMEN

Učenci si pri tej nalogi urijo ročne spretnosti, ob tem pa se seznanjajo s preprostimi primeri vbočenih in izbočenih oblik. Razložijo pojem upogibni materiali in prepoznajo pojem nizanje (ponavljanje) oblik (standardi znanja). Pri več zgibih na istem robu razvijajo občutek za ritem, ki ga z izmenjavanjem vbočenih in izbočenih oblik stopnjujejo.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA KIPARSTVA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo kiparske materiale (trde, mehke, upogibne) in razložijo pojme: celota, sestavni deli kipa.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo občutek za tretjo dimenzijo in ročno spretnost pri uporabi različnih materialov in orodij ter smisel za enakomerno nizanje oblik.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Oblikujejo preproste kiparske oblike iz upogibnega materiala in ritmično oblikujejo kiparske oblike iz ploskovitega materiala.

NALOGA

1. Priloženi list papirja razreži po črtkanih črtah. Dobil si tri voščilnice.
2. Preloži jih po sredini, kjer je papir prepognjen.
3. Na prvi voščilnici sta zarezi. Voščilnico prepogni tako, da bo podobna tisti na spodnji sliki.
4. Drugi prepogibanki zareži po svoje in ustvari še dve voščilnici. Pri tem naj ti pomaga odrasla oseba.
5. Voščilnice pobarvaj, poriši, popiši ...

NASVET

Učenci bodo najverjetneje potrebovali pomoč pri pregibanju prve voščilnice, ki je predstavljena na sliki.

Prav tako bodo najverjetneje potrebovali pomoč pri zarezovanju v naslednje voščilnice.

Zarezuje se v delu, kjer je voščilnica prepognjena, in ne pregloboko. Zarez mora biti vedno parno število.

NAČRTOVANJE NENAVADNE HIŠE

NAMEN

Pri risanju preproste risbe (načrta) za nenavadno hišo otrok razvija likovno predstavljalnost in vizualni spomin. Priložene fotografije imajo namen spodbuditi domišljijo pri snovanju lastne risbe. Učenec pripoveduje in razlaga svojo risbo, kjer poimenuje in opredeli črtno izpolnjeno ploskev in neizpolnjeno ploskev ter opiše bogatitev narisane motiva (standard znanja).

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo primere, kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte, in spoznajo pojme: cela risalna ploskev, velikost risalne ploskve, neizpolnjena ploskev. Spoznajo način risanja risbe od celote k podrobnostim.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo občutek za različnost črt in se navajajo na samostojno izpolnjevanje narisanih ploskev ter na risanje od celote k podrobnostim. Razvijajo likovno domišljijo in si privzgamajo vztrajnost.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Narišejo risbo z motivom s prostoročno črto (brez predhodno narisane risbe) in jo obogatijo z različnimi črtami ter narisani motiv bogatijo z izpolnjenimi ploskvami.

NALOGA

Dobro opazuj fotografije hiš. Kakšne se ti zdijo? Načrte za njih sta narisala avstrijski in španski arhitekt. Bi bil rad tudi ti arhitekt in risal načrte nenavadnih hiš?

1. Izberi poljubno risalo, ki pušča temno sled, in nariši svojo nenavadno hišo.
2. Okna, vrata, okraske in drugo pobarvaj v barvah, ki so ti všeč.

Si zadovoljen z načrtom svoje nenavadne hiše?

NASVET

Učenci opazujejo fotografije in z različnimi risali samostojno in po svoje rišejo nenavadno hišo. Izražajo se črtno in uporabljajo različne črte po debelini, dolžini, smeri in obliki ter zapolnijo celotno risarsko ploskev. Spodbujamo jih, da k osnovnim oblikam hiše dodajo razne dodatke (balkone, nenavadne dimnike, okna in vrata različnih oblik ...). Posamezne dele hiše (ploskve) ali pa celotno hišo lahko tudi poljubno obarvajo s trdimi slikarskimi materiali (suhe barvice, flomastri).

Učenci povedo, kaj so narisali (kar se vidi), in opišejo tudi notranjost svoje nenavadne hiše.

NENAVADNA HIŠA

NAMEN

Učenci spoznavajo osnove arhitekture ter opišejo bivalni prostor in notranji prostor (standardi znanja). Pri oblikovanju urbanega prostora simulirajo gibanje po prostoru in razlikujejo pojme: spredaj, zadaj, naprej, nazaj, levo, desno, poševno, ravno (standardi znanja). Z izrezovanjem in lepljenjem oblikujejo posamezne elemente, ki jih povezujejo in sestavljajo v celovito prostorsko tvorbo. Končno podobo dosežejo tako, da dorišejo ali prilepijo nadrobnosti (okna, vrata, balkoni, okraski na fasadi, stopnice, stebrički ...), ki so sestavni del nenavadne hiše.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo zunanje oblike zgradb, notranjih prostorov in njihove velikosti ter spoznajo delo načrtovalca prostora (arhitekt).

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Se navajajo na usvajanje zahtevnejših likovnih pojmov in razvijajo zmožnost samostojnega interpretiranja ter privzgajajo smisel za izražanje lastnih idej.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Gradijo različne oblike prostorov in oblikujejo različne prostorske tvorbe iz embalažnih škatlic.

NALOGA

Iz priloženih listov naredi nenavadno hišo.

1. S prepogibanjem in lepljenjem papirja naredi različne sobice nenavadne hiše. Pri oblikovanju si pomagaj s prikazanimi primeri.
2. Sobice lahko poljubno skrajšaš, prerežeš in sestavljaš v hišo.
3. Da bo tvoja hiša čimbolj zanimiva, dodaj različne stebričke, balkone in strešice.
4. Hiši nariši tudi vrata in okna ter različne okraske. Te lahko tudi izrežeš iz dodanega potiskanega lista in prilepiš.

Kako ti je všeč tvoja nenavadna hiša?

NASVET

Pri učencih spodbujamo različne pristope k reševanju likovne naloge. Izrezanim in zalepljenim oblikam (oglatih, okroglih) prostorov lahko dodajo tudi embalažne škatlice (škastle od zdravil, zobnih krem ...) in kartonaste tulce. Pri sestavljanju in lepljenju si učenci pomagajo z gubicami, sponkami ali ščipalkami za perilo. Ko se zdi učencu hiša dovolj zanimiva (razgibana, nenavadna), likovno obogati še njeno zunanost. Za to lahko uporabi priložene barvne vzorce, ki jih izreže (iztrga), lahko pa jih tudi doriše ali doslika s flomastri ali suhimi barvicami. Ko so izdelki narejeni, lahko učenci posamezne nenavadne hiše postavijo v urbano celoto nenavadne ulice ali trga.

IVJE NA VEJI

NAMEN

Učenec s pomočjo fotografij spozna, kaj v naravi in okolju vidi kot različne črte. Z izbranimi risali, ki puščajo svetlo sled, polni format z različnimi črtami. Primerja značilnosti linij, narisanih s tekočimi in trdimi materiali. Motiv učencu omogoča svobodno igro z različnimi vrstami črt, ki jih razlikuje, in opredeli pojem črtno izpolnjena ploskev (standardi znanja). Pri polnjenju risalne ploskve se učenec navaja na natančnost in doslednost.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo primere, kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte, in spoznajo pojem linijsko izpolnjena ploskev. Prepoznajo risalo po značilnostih trdih materialov in opišejo značilnosti linij, narisanih s tekočimi materiali in različnimi pripomočki.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo občutek za različnost črt in se navajajo na sproščeno črtno izražanje pri risanju risbe od celote k podrobnostim. Razvijajo likovno domišljijo in bogatijo smisel za gosto in redko nizanje črt ter se navajajo na različno kombiniranje trdih in tekočih materialov.

LIKOVNO IZRAŽANJE

S prostoročno črto (brez predhodno narisane risbe) narišejo motiv s kombinacijo trdih in tekočih materialov ter ga črtno obogatijo.

NALOGA

Dobro opazuj fotografije dreves.

Debla in veje prepoznaš kot črte različnih oblik, debelin in smeri.

Nariši eno ali več dreves s kratkimi ali dolgimi vejami, ki bodo različno debele in bodo rasle v vse smeri.

NASVET

Z aktivnim opazovanjem in primerjanjem učenci poiščejo, kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte. Opazujejo drevesa, kjer debla in veje prepoznajo kot črte. Te so različne po debelini, dolžini, smeri in obliki. Z izbranimi risali, ki puščajo svetlo sled, učenci rišejo drevo (drevesa), tako da zapolnijo celotno risarsko ploskev.

Na narisanih drevesih primerjajo značilnosti linij, narisanih s tekočimi in trdimi materiali in učinkovanje svetle linije na temni podlagi.

Izvedena naloga je lahko osnova (ali spodbuda) za risanje skupne risbe velikega formata, kjer bi uporabili pridobljena znanja in izkušnje. Podoben motiv bi lahko risali s kredami na šolsko tablo ali pa na asfaltne površine v šolskem okolju.

UMETNINA NA MOJ NAČIN

NAMEN

Pri likovnem izražanju na podlagi neposrednega opazovanja umetniškega del se učenci seznanjajo z umetninami, in razvijajo občutek za likovno komponiranje. Razlikujejo pojme slika, slikar, umetniško delo (standardi znanja). Učenci na tej starostni stopnji umetniškega dela ne kopirajo, ampak ga prevajajo v svoj likovni jezik.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA SLIKANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Na umetniškem delu ugotovijo način izražanja z barvno linijo in ploskvijo ter poimenujejo barve. Opišejo barve na umetniških delih, spoznajo osnovne postopke slikanja slike in spoznajo posebnosti uporabe enovitega materiala za slikanje.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo občutljivost za orientacijo na slikovni ploskvi in si z uporabo raznovrstnih trdih slikarskih materialov privzgajajo smisel za njihovo različno izbiro. Navajajo se na doslednost, vztrajnost in doslednost.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Brez predhodno narisane risbe naslikajo sliko z barvno linijo in ploskvijo.

NALOGA

Oglej si sliko tihožitje z rdečima vazama, ki jo je naslikal Gojimir Anton Kos.

1. V prazen okvir na desni strani preslikaj sliko, ki si si jo ogledal.
2. Poskusi upodobiti čim več podrobnosti, ki si jih opazil. Poskušaj naslikati čim bolj podobne barve. Sliki lahko tudi kaj dodaš, joj spremeniš ...
3. Če želiš lahko sliko razrežeš na manjše kose, tako kot je označeno na hrbtni strani.
4. Dobil si sestavljanke, ki jo lahko ponovno sestaviš. Pri tem si lahko pomagaš s sliko, ki si jo prej naslikal.

Če želiš, lahko reprodukcijo tihožitja razrežeš na manjše kose, kot je označeno na hrbtni strani, in si narediš svojo sestavljanke. Da boš sliko lažje sestavil, lahko opazuješ svoje tihožitje.

NASVET

Pri preslikovanju umetniškega dela učenci upoštevajo izvirnik le delno.

Poskušamo jih usmeriti v upoštevanje osnovnih kompozicijskih načel, v barvno ujemanje z originalom, v upodabljanje podrobnosti in podobno, vendar nikoli ne zaviramo njihove lastne ustvarjalnosti. Učenci lahko dodajajo, spreminjajo in prilagajajo lastno likovno delo svojim idejam, zamislim in željam.

Pri tej nalogi ponudimo učencem katerokoli suho slikarsko likovno tehniko, lahko pa umetnino preslikajo tudi z uporabo tempera barv in tanjših slikarskih čopičev.

VAZA Z ROŽAMI – TIHOŽITJE

NAMEN

Pri tej nalogi se učenci srečajo z različnimi odtenki iste (zelene) barve. Vadijo se v tonskem komponiranju in iščejo svetlo-temna barvna nasprotja. Razložijo pojme svetla in temna barva ter svetlitev in temnitev barve (standardi znanja). Namen naloge je tudi ta, da učenci v tehniki lepljenke s trganjem in rezanjem ustvarijo (spoznajo in poimenujejo motiv) tihožitje.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA SLIKANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Označijo posebnosti nastanka slike z lepljenjem barvnih ploskev (trganka, rezanka) in ločijo svetle ter temne barve. Določijo najsvetlejšo in najtemnejšo barvo in opišejo posebnosti svetlih in temnih barv. Razložijo posebnosti razporejanja naslikanih podob po slikovni ploskvi.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo spretnost za pravilno uporabo barvnih materialov in njihovih pripomočkov in se navajajo na opazovanje različic ene barve na predmetih v okolju ter rastlinah in živalih v naravi. Razvijajo občutljivost za orientacijo na slikovni ploskvi in se navajajo na doslednost in vztrajnost.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Naslikajo sliko z omejeno paletto barv (tri barve) in oblikujejo kompozicijo z lepljenjem barvnih ploskev.

NALOGA

1. Siva podlaga na sosednji strani je prt.
2. Nanj postavi vazo z rožami. Rože boš izdelal s trganjem in rezanjem priloženih barvnih listov.
3. Izpolni čim večji del sive podlage.

Pomembno:

Vse ostanke barvnih papirjev shrani, saj jih boš še potreboval.

NASVET

Učenci mehke dele motiva (cvetovi, nekateri cvetni listi, resice ...) trgajo, likovno trde dele motiva (vaza, stebila ...) pa režejo. Odtenke barve med seboj primerjajo in izbirajo med svetlimi in temnimi barvami, kadar želijo poudariti določene dele slike.

Večje dele motiva učenci izrežejo ali iztrgajo v celoti v enem kosu. Nikakor jih ne usmerjamo v mozaično tehniko, kjer bi jih silili, da motiv sestavljajo iz majhnih koščkov.

ČAROVNIJA MONOTIPIJA

NAMEN

Učenec spoznava osnove grafike, kjer loči pojme tiskarstvo (grafika), tiskanje, odtis, matrica in označitev odtisa (standardi znanja). S preizkušanjem ugotavlja na odtisu, ob zrcalnosti podobe, tudi videz črt, narisanih z različnimi risali (svinčnik, flomaster, prst). Pridobljene izkušnje uporabi pri risanju motiva, kjer poskuša ob črtnem izrazu posamezne ploskve zapolniti tudi tonsko.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA GRAFIKE

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Razložijo pojme tiskanje, odtis in spoznajo postopke za izvedbo najpreprostejših grafičnih tehnik (monotipija) ter odkrijejo posebnosti označitve odtisa.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Postopoma se navajajo na izvajanje postopkov za izvedbo grafične tehnike in razvijajo občutek za red in čistost izdelka.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Uredijo kompozicijo z različnimi risali in dobijo odtis.

NALOGA

1. Na sredini lista je temen pravokotnik. To je matrica, na kateri je barva.
2. Na označeno mesto, prikazano na sliki, previdno položi priložen list.
3. Z raznimi risali in tudi s prsti nariši najrazličnejše črte.
4. Riši le tam, kjer je pod listom temen pravokotnik.
5. Obrni list in poglej, kaj je nastalo. Dobil si odtis!
6. Primerjaj odtis z risbo na drugi strani. Kaj opaziš?
7. Vzemi nov list in z različnimi pisali (lahko tudi s prsti) nariši najljubšo žival.
8. Če rahlo dvigneš list, lahko na drugi strani lista sproti opazuješ, kaj nastaja, in rišeš tako dolgo, da ti bo risba všeč.

Vprašaj učiteljico, na kakšen način lahko označiš svoj odtis. S svinčnikom napiši vrsto tehnike (monotipija), naslov grafike in svoje ime.

NASVET

Učenci poskušajo z raznimi risali, prsti in drugimi pripomočki (glavnik ...) narisati različne črte na papir. Pri tem pazijo, da rišejo le tam, kjer je matrica. Na odtisu prepoznajo različne odtise narisanih črt in zrcalno podobo odtisa. Pri risanju živali spodbujamo učence, da narišejo čim več podrobnosti in uporabijo različna risala. Risanje z različnim pritiskom (risala, prst) daje odtisu dodatne tonske kvalitete in bogati likovni izraz. Ko je monotipija gotova, razložimo učencem, kako pravilno opremijo grafični list.

ROBOT

NAMEN

Pri tej nalogi učenci usvajajo spretnosti pri manipuliranju z valovito lepenko. Ukvarjajo se s problemi stojnosti, povezovanja delov valovite lepenke in načini, kako upodobiti preproste motive. Razložijo pojme upogibni, naravni, umetni in odpadni materiali (standardi znanja). Posamezne elemente med seboj povezujejo v nove likovne celote ter se navajajo na doslednost in vztrajnost.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA KIPARSTVA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Razložijo pojem kipar in naštejejo kiparske materiale (mehke, upogibne) ter razumejo pojme razgiban, narazgiban. Razložijo pojme: celota, sestavni deli kipa.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo zmožnost dojemanja posebnosti kipa in občutek za tretjo dimenzijo ter se navajajo na oblikovanje stabilne in razgibane figure. Razvijajo ročno spretnost pri uporabi različnih materialov in orodij.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Oblikujejo razgibane obhodne (prostostoječe, sedeče, ležeče ... figure) kiparske oblike iz enovitega materiala in jih sestavijo v kiparsko kompozicijo.

NALOGA

1. S pomočjo odrasle osebe razreži in zlepi valovito lepenko, tako da boš dobil različne valje. Primere vidiš na spodnji sliki.
2. Iz valjev ustvari robota.
3. Če ti je ostalo še kaj lepenke, lahko izrežeš nekaj trakov, krogcev, ploščic ... z njimi lahko dodatno opreliš robota.

NASVET

Osnova za delo so valji iz valovite lepenke v različnih dimenzijah. Z njihovim kombiniranjem naj otrok poskuša ustvariti robota. Ta je lahko zelo abstrakten, plod otrokove domišljije. Ostanke, odrezke valovite lepenke naj otrok uporabi za ponazoritev podrobnosti in podobno.

SKRITE ŽIVALI

NAMEN

Naloga je usmerjena v razvoj domišljije in likovne predstavljalivosti. Učenci v naključnih ostankih kolaž papirja iščejo oblike, ki jih spominjajo na različne živali. Živali poskušajo prepoznati v naključnih ostankih barvnih papirjev, ne da bi te dodatno obrezovali ali prilagajali zamislivim. Pri risanju opišejo bogatitev narisane motiva in spoznavajo različnost črt (standardi znanja).

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Razlikujejo sklenjeno in neskenjeno črto in opišejo njihove posebnosti. Opredelijo posebnosti razporeditve narisanih podob po risalni ploskvi in spoznajo način risanja risbe od celote k podrobnostim.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Navajajo se na sproščeno črtno izražanje in risanje od celote k podrobnostim. Razvijajo likovno domišljijo in se navajajo na sproščeno risanje podob.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Narišejo risbo po postopku od celote k podrobnostim in narisani motiv bogatijo z izpolnjenimi oz. neizpolnjenimi ploskvami, kjer nizajo in križajo črte v različni gostoti.

NALOGA

1. Iz ostankov barvnih papirjev iz naloge Vaza z rožami poišči najbolj zanimive kose.
2. Čim več jih nalepi na prazen prostor. Pazi, da se med seboj ne bodo dotikali.
3. Vsak kos, ki si ga nalepil, predstavlja neko žival.
4. Ali jo vidiš? Nariši ji oči, ušesa, rogove ali kaj drugega, kar je za to žival značilno.

To je tvoj živalski vrt.

NASVET

Pri delu spodbujamo samostojno iskanje oblik, ki spominjajo na živali v ostankih kolaža. Pri dorisovanju naj otroci narišejo najpomembnejše značilnosti živali, ki jo želijo upodobiti (košat rep lisice, velika ušesa zajca, dolg vrat žirafe ...).

Naloga je uspešno rešena, če tudi drugi učenci prepoznajo upodobljeno žival brez dodatne razlage, za katero žival gre.

V sklepnem vrednotenju lahko na frontalen način pripravimo prepoznavanje živali, kjer poskušajo učenci uganiti, katere živali so upodobili njihovi sošolci.

POLETJE

NAMEN

Učenci so pri tej nalogi postavljeni v vlogo aktivnih opazovalcev umetniškega likovnega dela. Z občutljivim opazovanjem in odčitavanjem barve prepoznava-jo delo umetnika, slikarja in razlikujejo pojme slika, slikar, umetniško delo in galerija (standardi znanja). Z opazovanjem in iskanjem ustreznih delov slike učenci razvijajo občutek za ločevanje barv. Prepoznane dele slike označijo s poljubno, vendar enako barvo.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA SLIKANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Na umetniškem delu opišejo in poimenujejo barve ter ugotovijo način izražanja z barvno linijo in ploskvijo. Opišejo posebnosti posameznega slikarskega materiala (debelina sledi, barva, svetlost ...) ter ločijo svetle in temne barve.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo občutljivost za orientacijo na slikovni ploskvi in se navajajo na opazovanje različic ene barve na predmetih v okolju ter rastlinah in živalih v naravi.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Naslikajo sliko z barvnimi ploskvami z omejeno paleto barv (dve barvi).

NALOGA

Pred teboj je reprodukcija slike, ki jo je naslikala slikarka Ivana Kobilca. Naslov slike je Poletje.

1. Dobro opazuj sliko in manjše sličice levo od nje. Ugotovi, katere so delci slike Poletje.
2. Te delčke večje slike označi tako, da prazen prostor v kvadratu pobarvaš z isto barvo ali njenimi odtenki.
3. Kvadratke okoli ostalih koščkov, pa pobarvaj z drugo barvo ali njenimi odtenki.

NASVET

Učencu predstavimo umetniško likovno delo in ga spodbudimo, naj opazuje barve. Učenec spozna, da je umetniško delo naslikala slikarka (Ivana Kobilca) in da je razstavljeno v galeriji (Narodna galerija Ljubljana). Pri individualnem reševanju te likovne naloge lahko učenci na reprodukcij samostojno iščejo in označujejo ustrezne dele slike in tiste, ki to niso.

Nalogo lahko uporabimo tudi kot del uvodne motivacije, kjer se z učenci pogovorimo o motivu in barvah na sliki. Spoznajo mnoge odtenke (svetlitev in temnitev) zelene barve.

IGRALO NA ŠOLSLEM DVORIŠČU

NAMEN

Naloga razvija zmožnosti otrokove prostorske predstavljalivosti. Pri sestavljanju palične konstrukcije razložijo njeno funkcionalnost in opisujejo gibanje (levo, desno, poševno, naprej, nazaj) po nastali prostorski tvorbi (standardi znanja). Z manipuliranjem s papirnatimi profili si urijo ročne spretnosti in iznajdljivost pri delu.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Ločijo zunanji prostor od bivalnega prostora in spoznajo delo načrtovalca prostora (arhitekt) ter opišejo opremo v prostoru glede na njen namen.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo zmožnost samostojnega interpretiranja in privzgajajo smisel za izražanje lastnih idej.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Gradijo različne oblike prostorov iz različnih materialov in sestavljajo različne prostorske tvorbe s sestavljenkami.

NALOGA

1. Priloženi list papirja izreži po črtkanih črtah.
2. Vsak trak prepogni po dolžini (pri tem naj ti pomaga kdo od odraslih).
3. Dobil si sestavne dele enostavnega otroškega igrala (tobogane, lestve, gugalnice, vrtiljaka ...).
4. Sestavne dele zlepi z lepilom.

Nekaj primerov si lahko ogledaš na spodnjih slikah.

NASVET

Učenci pri tem delu, ki je tehnično malo bolj zahtevno, potrebujejo več pomoči odraslih. Pomagamo jim samo v tehničnem smislu, ideje, kaj in kako bi naredili, naj izhajajo iz otrok.

Likovno ustvarjalno delo pa lahko organiziramo tudi v dvojicah, kjer učenci sodelujejo pri sestavljanju prostorskih tvorb. Izdelajo lahko samostojna ali skupna likovna dela.

NAŠA OGRAJA

NAMEN

Prek različnih fotografij (ograj) učenec spoznava učinek svetle linije na temni podlagi in spoznava primere, kaj v okolju vidi kot različne črte. Opredeli pojma črtno izpolnjena ploskev in risanje od celote k posameznostim (standardi znanja) ter spoznava izrazne možnosti in lastnosti posameznih izbranih risal. Pri samostojnem risanju podobnih oblik razvija občutek za ritem, kompozicijo in likovni red.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

S pomočjo učnega sredstva pojasnijo različnost črt, naštejejo primere, kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte, ter razlikujejo črte, narisane prostoročno in z različnimi pripomočki.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo občutek za različnost črt in se navajajo na sproščeno črtno izražanje ter razvijajo občutek za različnost sledi trdih materialov. Bogatijo smisel za gosto in redko nizanje črt ter privzgajajo vztrajnost.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Rišejo črte z različnimi trdimi materiali na ustrezno (tonirano) podlago, nizajo in križajo črte v različni gostoti ter narišejo motiv z velikimi podobami in narisane ploskve obogatijo s črtami.

NALOGA

1. Dobro si ogledaj slike ograj. Ograje so videti kot splet črt različnih oblik, debelin in smeri.
2. Na temen list nariši čim bolj zanimivo ograjo.
3. Zamisli si, da je za ograjo skrit sosedov kuža. Boš narisal tudi njega?

NASVET

Učenec samostojno izbere ustrezna risarska orodja in materiale. Izraža se s svetlo linijo na temni podlagi. Elemente ograje, ki so lahko enaki ali pa različni, niza v poljubni smeri (vodoravno, navpično, poševno, po obodu). Risbo lahko obogati s poljubnimi dodatki (žival, hiša, drevesa...) in bogati svoj likovni izraz.

Podoben učinek svetle linije na temni podlagi lahko učenci preizkušajo tudi, če rišejo z belo kredo po tabli ali na asfaltnih površinah. Poskusijo lahko obraten postopek, tako da najprej narišejo poljubno figuro ali predmet in nato prek tega še ograjo. Skupaj ugotavljamo, kaj je spredaj in kaj zadaj.

BARVNI ODTIS

NAMEN

Učenec spoznava osnove grafike in preprosto grafično tehniko. Izdela matrico, spozna postopek tiskanja in naredi odtise (standardi znanja). Pri slikanju matrice uporabi dosedanje znanje o barvah tako, da izbira med svetlimi in temnimi barvami, nemešanimi in mešanimi barvami (standardi znanja) in izbrane barve poimenuje. Navaja se na označevanje grafičnih listov.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA GRAFIKE

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Spontano spoznajo postopke mešanja barv in pojasnijo razlike med nemešanimi in mešanimi barvami. Razložijo pojme tiskarstvo, tiskanje, odtis in spoznajo postopke za izvedbo najpreprostejših grafičnih tehnik (barvna monotipija) ter ob primerjavi slike in odtisa pojasnijo razliko.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo spretnost za pravilno uporabo barvnih materialov in njihovih pripomočkov ter razvijajo občutljivost za orientacijo na slikovni ploskvi. Postopoma se navajajo na izvajanje postopkov za izvedbo grafične tehnike in razvijajo občutek za red in čistost izdelka.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Brez predhodno narisane risbe naslikajo motiv z barvnimi ploskvami z omejeno paletto barv (dve, tri barve) in izdelajo matrico ter jo odtisnejo.

NALOGA

Izdela boš barvno grafiko. Prozorno folijo, ki je priložena delovnemu listu, boš uporabil kot matrico. Kaj rad slikaš? Kakšne motive rad upodabljaš?

1. S tempera barvami naslikaj svoj motiv po celotni foliji. To bo tvoja matrica. Uporablaj dovolj goste tempera barve.
2. Ko je slika gotova, položi folijo na označeno mesto v sredini lista.
3. Priložen papir dobro namoči v vodo.
4. Počakaj, da se papir odcedi, in ga previdno položi na sliko na foliji.
5. Z dlanjo dobro pritisni papir k podlagi.
6. Papir previdno snemi in obrni. Dobil si odtis slike na matrici. Izdelal si barvno monotipijo.

NASVET

Učenci uporabijo priloženo folijo kot matrico, na katero slikajo izbran motiv s tempera barvami. Barve pripravljajo in mešajo na paleti in slikajo na folijo (matrico) kot na običajen papir. Pri tem pazijo, da je barva na matrici dovolj gosta. Ko je slika narejena, prek nje (na označeno polje) položijo navlažen papir in ga z dlanmi rok gladijo (odtisnejo). Papir previdno snamejo in dobili so odtis, ki ga označijo po pravih opremljanja grafičnih listov. Folijo lahko kot matrico uporabijo večkrat. Papir navlažijo tako, da ga namočijo z obeh strani (potopijo v kadico) in nato odcedijo ter rahlo popivnajo s časopisnim papirjem.

MEŠANJE BARV

NAMEN

Učenci se pri tej nalogi srečajo z osnovnimi zakonitostmi mešanja barv. Uporabljen je najbolj nazoren primer – mešanje osnovnih barvnih tonov rdeče, modre in rumene barve. Učenci prepoznajo nemešano in mešano barvo ter postopno mešanje barv (standardi znanja). Nove barve, ki z mešanjem dveh omenjenih nastanejo, so oranžna, zelena in vijolična, torej barve, ki jih učenci v drugem razredu dovolj dobro poznajo.

Učenci s to nalogo vstopajo v svet barv, spoznavajo, kako nastajajo nove barve, in jih poimenujejo.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA SLIKANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Poimenujejo barve in pojasnijo nastanek barvne ploskve ter spontano spoznavajo postopke mešanja barv. Pojasnijo razlike med nemešanimi in mešanimi barvami in naštejejo primere nemešanih barv v okolju in naravi.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo spretnost za pravilno uporabo barvnih materialov in njihovih pripomočkov ter razvijajo občutek za postopno mešanje barv. Z uporabo raznovrstnih trdih slikarskih materialov si privzgajajo smisel za njihovo različno izbiro in se navajajo na doslednost.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Naslikajo sliko z barvno linijo in ploskvijo in mešajo barve po predstavljenih postopkih. Z omejeno paletto barv (tri barve) in mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom, ki jo gradijo od risbe do poslikave ploskev.

NALOGA

1. Spodnje like pobarvaj z enakimi barvami, kot so pobarvani zgornji liki.
2. Kjer se lika prekrivata, uporabi obe barvi.
3. Pri tem so nastale nove barve. Poimenuj jih.
4. Na enak način pobarvaj še spodnje tri like. Kakšna barva je nastala, kjer se prekrivajo vsi trije liki?
5. Na levi strani na podoben način nariši svojo sliko. Pričaraj čimveč različnih oblik in barv!

NASVET

Pri barvanju naj učenci nanašajo barvo s potezami v različnih smereh. Tako bo obarvana površina bolj razgibana.

Pri nanašanju barv eno čez drugo se najprej nanašajo temnejše barve, nato svetlejše (torej najprej modra, nato rdeča in na koncu rumena).

Pri izbiri motiva izbiramo tiste, ki so barvno razgibani (pustne šeme, v cirkusu, pisani baloni, šopek rož ...).

LABIRINT

NAMEN

Pri tej nalogi se učenci srečajo s tridimenzionalnim oblikovanjem iz papirja. Iščejo nove načine v ustvarjanju vbočenih in izbočenih ter oblih in oglatih oblik. Razložijo in opredelijo pojme upogibni material, razgiban in nerazgiban kip (standardi znanja). Razvijajo si občutek za volumen, prostornino.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA KIPARSTVA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo kiparske materiale (trde, mehke, upogibne) in razumejo pojme: poln, votel, velik, majhen, razgiban, narazgiban ter razložijo pojme: celota, sestavni deli kipa.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Razvijajo zmožnost dojemanja posebnosti kipa, pridobivajo občutljivost za uporabo mehkih in upogibnih materialov in orodij ter razvijajo občutek za tretjo dimenzijo. Razvijajo domiselnost pri nizanju in oblikovanju različnih oblik.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Oblikujejo preproste kiparske oblike iz upogibnega materiala.

NALOGA

1. Papirne trakove primi na označenih mestih in jih previdno iztrgaj iz podlage. Pazi, da ne odtrgaš tudi konca traku.
2. Dobil si v zrak štrleče papirne trakove. Spni jih tako, da boš dobil čim bolj nenavaden labirint. Vanj lahko postaviš tudi kakšno igračko.

Če želiš, lahko iz papirja izrežeš še več trakov in jih dodaš labirintu ali pa ustvariš nenavaden kip.

NASVET

Spodbujamo najrazličnejše rešitve predstavljene naloge. Posamezne trakove lepimo z lepilom, učenci pa jih lahko spenjajo tudi s pisarniškimi sponkami, kar omogoča različne rešitve naloge. Učencem ponudimo dodatne, približno enako debele trakove tršega papirja, da nalogo nadgrajujejo po svoje.

V RIBIŠKI MREŽI

NAMEN

Pri tej nalogi učenci spoznavajo značilnosti likovne tehnike – lavirane risbe. Ugotavljajo, da se črta, narisana s tušem, na mokri podlagi razliva. Ugotavljajo razlike med "suho" in "mokro" črto, med trdo in mehko linijo. Ločijo trde in tekoče risarske materiale (standardi znanja). Ugotovitve spontano uporabljajo na risbi.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA RISANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

S pomočjo učnega sredstva pojasnijo različnost črt in naštejejo primere, kaj v naravi in okolju vidijo kot različne črte. Prepoznajo risalo po značilnostih trdih materialov in opišejo značilnosti linij, narisanih s tekočimi materiali in različnimi pripomočki.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Pridobivajo občutek za različnost črt, se navajajo na sproščeno črtno izražanje in na samostojno izpolnjevanje narisanih ploskev. Navajajo se na risanje od celote k podrobnostim, na različno kombiniranje trdih in tekočih materialov in razvijajo likovno domišljijo.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Narišejo risbo z motivom s prostoročno črto in jo obogatijo z različnimi črtami. Narisani motiv bogatijo z izpolnjenimi oz. neizpolnjenimi ploskvami ter nizajo in križajo črte v različni gostoti s kombinacijo trdih in tekočih materialov.

NALOGA

1. Čopič namoči v vodi in poveži modre puščice na zgornjem in spodnjem robu papirja. Dobil si mokre navpične črte.
2. Trsko namoči v črn tuš in z njo poveži rdeče puščice na levem in desnem robu papirja. Pri tem vlečeš črte čez mokre navpične črte.

Kaj se dogaja? Te risba spominja na ribiško mrežo?

S črnim tušem in trsko, ali tanjšim čopičem, nariši še ribe, ki so se ujele v mrežo.

NASVET

Navpične črte naj bodo čim bolj mokre, da bodo učenci nazorno videli razliko med obnašanjem tuša na suhi in mokri podlagi.

Ko narišejo navpične črte z vodo in vodoravne s tušem ter spoznajo razliko med suho in mokro podlago, naj dokončajo risbo čim bolj svobodno.

Spodbujamo jih pri uporabi mokre – suhe podlage. Trsko pri risanju uporabljajo za črtno risbo, s čopičem lahko določene dele motiva pobarvajo v celoti.

NAŠ RAZRED

NAMEN

Učenci oblikujejo notranji prostor in predstavijo bivalni prostor ter njegovo opremo (standardi znanja). Pri oblikovanju in estetskem urejanju notranjega prostora razlikujejo pojme: spredaj, zadaj in zunaj, znotraj (standardi znanja). Naloga je zasnovana tako, da učenci povežejo posamezne estetsko oblikovane ploskve (stene) v celoto zaprtega prostora.

CILJI REŠEVANJA LIKOVNIH PROBLEMOV S PODROČJA PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA

USVAJANJE LIKOVNIH POJMOV

Naštejejo bivalne prostore in jih opišejo ter ločijo zunanji prostor od bivalnega prostora. Opišejo opremo v prostoru glede na njen namen in pojasnijo različnost barv v prostoru (živahne, umirjene, svetle, temne ...) ter pomen okrasnih predmetov.

PRIVZGAJANJE DOŽIVLJAJSKIH NARAVNANOSTI

Privzgapajo smisel za izražanje lastnih idej in pri oblikovanju opreme razvijajo domiselnost. S smiselnim nameščanjem okrasnih predmetov in izbiro barv razvijajo estetski čut.

LIKOVNO IZRAŽANJE

Iz embalažnih škatel in tanjšega kartona izdelajo opremo za različne bivalne prostore in jo popestrijo z barvami.

NALOGA

Opazuj notranjost vaše učilnice. Kaj v njej ti je všeč in kaj ne? Ali bi kaj spremenil?

1. Iz priloženih kosov papirja izreži posamezne dele in jih sestavi kot je narisano na skici. Kosov papirja še ne zlepi!
2. Zamisli si, da so to stene tvoje učilnice. Nanje nariši okna, vrata, tablo in drugo opremo.
3. Pobarvaj okna, vrata, opremo in stene. Okna in vrata lahko tudi izrežeš
4. Ponovno sestavi stene učilnice, jih zlepi in postavi na označeni prostor.
5. V učilnico lahko postaviš mize, stole, omare in tudi učence. Uporabi razne škatlice, kocke, figurice in podobno.

NASVET

Učenci svobodno oblikujejo posamezne papirne trakove, ki predstavljajo štiri stene učilnice. Narišejo ali izrežejo okna in vrata, narišejo tablo in okrasijo stene, kakor želijo. Stene (trakove) povežejo in postavijo na označeno mesto na delovnem listu. Notranji prostor estetsko uredijo in razporedijo zelene elemente (embalažne škatlice, kocke, razne figurice), ki predstavljajo mize, omare in ostalo notranjo opremo. Učenci lahko papirne trakove ponovno razstavijo in jih likovno opremijo še na drugi strani. Tako dobijo nov notranji prostor. Lahko pa tudi kombinirajo in spreminjajo različne sestave obojestransko poslikanih sten.